

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 7. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Potápi: Márton Áron is szóvá tenné a sérelmeket

Megkezdődtek a Márton Áron-emlékév rendezvényei pénteken Csíkszeredában, a római katolikus püspök felszentelésének 77. évfordulóján. „Ha Márton Áron közöttünk lenne, szóvá tenné azokat a sérelmeket, amelyeket az erdélyi magyar embereknek el kell szenvedniük” – jelentette ki Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár. A magyar kormány nemzetpolitikai államtitkarsága a püspök születése 120. évfordulója alkalmából nyilvánította Márton Áron-emlékévvé a 2016-os esztendőt, az ebből az alkalomból tartott rendezvények fővédnökségét Áder János köztársasági elnök és Jakubinyi György, a gyulafehérvári római katolikus főegyházmegeye érseke vállalta. A csíkszeredai Márton Áron Főgimnáziumban tartott pénteki rendezvényen elsőként Gaal Gergely, a Márton Áron-emlékév programbizottságának elnöke szólt az egybegyűltekhez. Elmondta, Márton Áron bátran tiltakozott az embertelenségek ellen, fellépett a kommunista diktatúrák súlyos igazságtalanságaival szemben. A püspök olyan személy, aki a háborúktól, diktatúráktól terhelt huszadik században is bátran kiállt közösségéért, így bátran állítható példaképként a mai fiatalok elé. Mint fogalmazott, az emlékév célja sem más, mint életművének minél szélesebb körben való megismertetése. Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár a püspököt olyan emberként mutatta be, aki „nemcsak a gyulafehérvári püspökség, hanem az erdélyi magyarság és az egész magyar nemzet sorsát a vállára vette”. Tulajdonságai közül az alázatosságot és szókimondást emelte ki, megjegyezvén, hogy ha Márton Áron közöttünk lenne, ma sem hallgatna. „Szóvá tenné azokat a sérelmeket, amelyeket az erdélyi magyar embereknek el kell szenvedniük – jelentette ki az államtitkár. – Kimondaná, ahogy nekünk is ki kell mondanunk, hogy hiába állítják hivatalos szervek, hogy Székelyföld nevű területi egység nem létezik, és jelképei ezért nem is számítanak regionális jelképeknek. Mi tudjuk, hogy ez nem igaz. Sőt hisszük és valljuk, hogy a székelyeknek elidegeníthetetlen joguk van ahhoz, hogy ezen a területen önállóan döntsenek ügyeikről” – fogalmazott Potápi Árpád. Az államtitkár úgy vélekedett, hogy akkor lehetünk hűek Márton Áron emlékéhez, ha vállaljuk örökségét, „ha nem hallgatunk, hanem bátran felszólalunk, hitünk, és nemzetünk megtartása érdekében”.

Megduplázódhat a román–magyar határátkelők száma

Magyar–román energetikai és közlekedésfejlesztési projektek előmozdításáról sikerült megállapodni az új román szakértői kormánnyal, amely elődjénél sokkal nyitottabb és pragmatikusabb módon viszonyul a közös projektekhez – közölte Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkára pénteken Bukarestben. Az államtitkár a magyar–román gazdasági vegyesbizottság ülését követően a testület magyar társelnökeként beszámolt arról, hogy rövidesen megduplázódhat a határátkelők száma Románia és Magyarország között. A felek megegyeztek abban, hogy három hónapon belül ütemtervet készítenek azon tíz, a határon áthaladó, európai uniós finanszírozásból megépült új út megnyitásáról, amelyeket

Románia schengeni csatlakozásának késése miatt egyelőre nem lehet használni. Az államtitkár rámutatott: 10 közúti határátkelő működik Románia és Magyarország között, átlagosan 40 kilométerenként lehet átmenni, ami tipikus kelet-közép-európai probléma, hiszen Nyugat-Európában sokkal sűrűbben vannak összeköttetési pontok a szomszédos országok között. A határ átjárhatóságának javítása érdekében megállapodtak arról, hogy 2018-ig mindkét oldalon elvégzik a szükséges munkálatokat ahhoz, hogy megnyissák a második gyorsforgalmi összeköttetést Magyarország és Románia között Debrecen és Nagyvárad térségében. A magyar-román gazdasági vegyesbizottság társelnöke elmondta: Románia fontos partner az energetikai források és útvonalak diverzifikációjában, és a román fél vállalta, hogy rövidesen megteremti a feltételeit annak, hogy Magyarország is importálhasson földgázt Romániából. Magyar Levente az MTI-nek nyilatkozva kiemelte: Románia az az ország, ahol a legtöbb magyar érdekeltségű kis és közepes vállalat működik Magyarországon kívül, több mint 12 ezer magyar érdekeltségű céget jegyeztek már be Romániában, ugyanakkor a magyar nagyvállalatok egész sora is jelen van az országban. A Mol 200 üzemanyag-töltő állomást üzemeltet, emellett szénhidrogén-lelőhelyek kutatásában is részt vesz, az OTP 120 fiókkal van jelen, a Richter-Gedeon 1500 embernek ad munkát. „Ezek komoly stratégiai pozíciók, az alapok erősek. A gazdasági talán a leginkább problémamentes területe a magyar-román együttműködésnek, a kvk-k szférája egy sikertörténet és a többi is azzá tehető, csak dolgozni kell rajta, márpedig ezzel a román kormánnyal lehet” – összegezte bukaresti tapasztalatait a gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkár.

Kövér: a térség államainak együtt kell működniük

A visegrádi és a térségi államok együttműködésének fontosságát hangsúlyozta Kövér László házelnök a Szabad Újságnak nyilatkozva. Kifejezetten jónak értékelte a jelenlegi szlovák-magyar viszonyt a felvidéki magyar hetilapban megjelent interjúban, hozzátéve: az illegális migráció megfékezésére tett erőfeszítések a visegrádi országok részéről azt tükrözik, hogy mélyebb, stratégiai jellegű két- és többoldalú viszonyrendszer is ki kellene alakítani. Az Országgyűlés elnöke szerint „fényűzés számba megy” a kölcsönös történelmi sérelmeinkből fakadó bizalmatlanság, kérdésre válaszolva megjegyezte ugyanakkor, hogy az életben tartott Beneš-dekrétumokba foglalt kollektív megbélyegzés, elveiben semmiben sem különbözik a nácik faji alapú és a kommunisták osztályalapú ideológiájától. A Magyarország és szomszédjainak viszonyát firtató kérdésre Kövér László úgy felelt: a Ponta-kabinet hirtelen juttatta a fagypontra a magyarellenességével a román-magyar kapcsolatokat, Horvátország és Szlovénia nemzetiségi politikáját viszont korrektnek nevezte a politikus. Hozzátette ugyanakkor: ennek ellenére a horvát-magyar kapcsolatokat a rendszerváltás óta nem voltak olyan rosszak, mint a most távozott horvát kormány idején, a MOL-lal fennálló gazdasági vita, majd az illegális migráció kezelése okán.

Példamutatónak ítélte ugyanakkor a magyar-szerb kapcsolatokat, emlékeztetve: a szerb kormány eltörölte a II. világháború után hozott, a magyarságot a kollektív bűnösség bélyegével sújtó jogszabályokat. A szlovákiai oktatásügyi változásokkal kapcsolatban - amelyek veszélyeztetik a felvidéki magyar iskolákat - a tervezett esetleges magyarországi lépésekről szólva kijelentette: elsőként a felvidéki magyaroknak kell hallatni a hangjukat az őket érintő ügyben. Hozzátette: a szülők, pedagógusok, önkormányzatok és az MKP tiltakoztak is, de a magyar kisiskolákat elsősorban a magyar szülők menthetik meg azzal, hogy oda íratják a gyermekeiket, a magyar kormány pedig kifejezte elvi hajlandóságát, hogy segít azok fenntartásában.

MKP: a pártok tegyék közzé álláspontjukat a megszűnésre ítélt kisiskolák ügyében

Mintegy 100 magyar kisiskola kerül végveszélybe, miután szeptembertől életbe lép a minimális osztálylétszámokra vonatkozó szabályozás. Mint ismeretes, a Magyar Közösség Pártja közbenjárására a magyar kormányzat vállalata, hogy közel egymilliárd forint támogatást nyújt a kisiskoláknak, ez azonban csak átmeneti megoldás lehet. A helyzetet itthon kell megoldani – fogalmazott tájékoztatóján A. Szabó László, az MKP oktatásügyi alelnöke, aki szerint a vonatkozó szabályozást kellene mielőbb eltörölni, ezért is szólította fel a pártokat, foglaljanak az ügyben állást. A Magyar Közösség Pártja a Pedagógusszövetséggel készített egy átfogó elemzést, amely pontos képet ad a magyar oktatási hálózatról. „Eszerint 258 magyar tannyelvű alapiskola van, ebből 116 alsó fokú, 142 pedig teljes szervezettségű. Előbbiből 29, utóbbiból 69 nem teljesíti a minimális osztálylétszámok feltételét, vagyis összesen 98 magyar iskola van végveszélyben” – ismertette az adatokat a párt oktatásügyi alelnöke. Egy diákra átlagosan ezer eurót lehet számolni, vagyis mintegy 2 milliárd 855 ezer euróra van szükség ahhoz, hogy ezek az iskolák megmaradjanak. Van önkormányzat, amely azt jelezte a pártnak, hogy saját forrásokból megoldja az iskola finanszírozását, de eddig mintegy félszáz település viszont már azt jelezte, hogy igényelné a segítséget. „A magyar kormányzat az MKP-val és a Pedagógusszövetséggel együtt keresi a megoldást, hogy milyen formában kapják meg az önkormányzatok a támogatást, jelenleg a legvalószínűbbnek az tűnik, hogy pályázati úton fogják lebonyolítani” – mondta a párt alelnöke. A. Szabó László ugyanakkor úgy véli, jelenleg a megoldást az jelentené, ha a törvényből kikerülne a minimális osztálylétszámokra vonatkozó passzus, az ugyanis amellett, hogy nem logikus, hiszen míg első osztályban 11 gyerekkel számol, a másodikban már minimum 13-mal, még kivitelezhetetlen is. A Magyar Közösség Pártja számára prioritás, hogy ha parlamentbe kerül, ez a szabályozás hatályon kívül kerüljön. „A párt ugyanakkor egy felhívással fordul a többi párthoz, hogy foglaljanak állást a megszűnésre ítélt iskolák ügyében, így a polgárok számára is kiderül, ki hogyan viszonyul a kérdéshez” - fogalmazott A. Szabó László, aki szerint ez nem csak magyar ügy, hiszen több száz szlovák iskola is veszélyben van.

A VMSZ Tanácsa 82 személyt zárt ki a pártból

Nyolcvankét embert zártak ki a Vajdasági Magyar Szövetségből (VMSZ) csütörtökön. A pártból a Magyar Mozgalom (MM) nevű civil szervezet alapító tagjait, közöttük Szabadka polgármesterét távolították el. A VMSZ és az MM ilyen éles szakítása után az is egyértelművé vált, hogy az áprilisban várható parlamenti választásokon a délvidéki magyarság az országos, a tartományi és a helyi politika alakítása mellett a vajdasági magyar politika következő éveinek irányvonalait is meghatározhatja. A VMSZ-tagokat azért zárták ki, mert az MM egyik vezetője, Korhecz Tamás – aki korábban a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács elnöke volt – bejelentette, előfordulhat, hogy a mozgalom is indul a szerbiai választásokon. A VMSZ alapszabálya szerint a párt tagjai nem indulhatnak választáson más szervezet színeiben. A fegyelmi eljárás az MM-tagok ellen január végén indult, csütörtökön pedig – a fellebbezések után – a VMSZ másodfokon is kizárta őket. A nyolcvankét fős kizárás alapjaiban nem rengeti meg a legnagyobb délvidéki pártot, amelynek valamivel több mint 11 ezer tagja van, okozhat azonban politikai átrendeződést azokban az önkormányzatokban, ahol az MM-be átlépő korábbi VMSZ-vezetés volt. Ilyen település például Szabadka. Maglai Jenő, a város polgármestere a VMSZ elnökségi tagja volt, jelentős helyi befolyása miatt a VMSZ veszíthet támogatottságából a városban, és ezzel a legnagyobb délvidéki magyar párt vezetősége is tisztában van. Pásztor István pártelnök október 23-i beszédében már utalt a szabadkai gyengülés lehetőségére. Ugyanakkor a VMSZ elnöke a kizárásokkal kapcsolatban azt is kijelentette, hogy magyar polgármestert nem váltanak le, azaz az önkormányzati választásokig együttműködnek Maglai Jenővel. A Beta szerb hírügynökség helyszíni tudósítójának beszámolója szerint ezt Maglai is megerősítette a kizárások után, amikor úgy fogalmazott: a kizárás „nem mehet a lakosság kárára, mindenkinek ez az érdeke, ez az ésszerű lépés”. Pál Károly, a VMSZ politikusa pedig azt mondta: pártja továbbra is támogatja polgármesterként Maglai Jenőt, mert a VMSZ érdeke az, hogy a választási ciklus problémamentesen záruljon le. Annak ellenére, hogy a választásokat még nem írták ki, és a Magyar Mozgalom hivatalosan még nem jelentette be indulását, Vajdaság-szerte a szervezetet hirdető óriásplakátok jelentek meg, ami ugyan nem feltétlenül jelent kampányt, hiszen reklámnak is tekinthető, ám a vajdasági magyar politika jelenlegi izgatottságát figyelembe véve mégis üzenetértékű lépés. Ahogy annak is van üzenete, hogy egyes – főleg balközép irányultságú ellenzéki – pártok már meglebegtették: támogatnák, vagy indulnának együtt a Korhecz Tamás és Varga László nevével fémjelzett tömörüléssel.

A gazdaságfejlesztési pályázatokhoz szükséges a magyar állampolgárság is

A sikeres gazdaságfejlesztési pályázáshoz elengedhetetlen a szerb-magyar kettős állampolgárság. A szabadkai magyar főkonzulátuson a pályázatok január végi kiírása óta nem nőtt meg túlzottan a magyar állampolgárságot igénylők száma. Aki most adja át a honosítási kérelmét, annak nagyjából 3-4 hónapot kell várnia, mire megkaphatja az állampolgárságot. Egyébként a külföldi fiatalok fele igényelt már magyar állampolgárságot. Talán emiatt is, de egyelőre nem lehet észrevenni, hogy a Magyar Kormány által támogatott terület- és gazdaságfejlesztési pályázatok kiírása után megnövekedett volna a magyar állampolgárságot kérelmezők száma, mondta Babity János, Magyarország szabadkai főkonzulja elmondta: „néhány telefon keretében hallottuk, hogy említés történt erről, hogy a kérelmező szeretne, és ezen gondolkodik, hogy a pályázaton is induljon, és ezért választotta a magyar főkonzulátust, hogy beadja kérelmét. Gyakorlatilag annyi időpontot tudunk kiadni, hogy ezeket az igényeket teljesíteni tudjuk”. Temerinben megnőtt az egyszerűsített honosítási eljárással igényelhető magyar állampolgársági kérelmek száma. A növekedés a Vajdasági Magyar Szövetség gazdaságfejlesztési stratégiájának köszönhető, amely megvalósítását a magyar kormány 50 milliárd forinttal támogatja. Magyarország Szabadkai Főkonzulátusa a dél-bácskai településen tartott kihelyezett konzuli fogadónapot. A kérelmek száma Temerinben megduplázódott, ahogy a Vajdasági Magyar Gazdaság- és Területfejlesztési Stratégia alapján kiírták a pályázatok első körét.

